

ISSN 2616-678X

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

BULLETIN

of the L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ФИЛОЛОГИЯ сериясы

Серия **ФИЛОЛОГИЯ**

PHILOLOGY Series

№2 (123) / 2018

1995 жылдан бастап шығады

Издается с 1995 года

Founded in 1995

Жылына 4 рет шығады

Выходит 4 раза в год

Published 4 times a year

Астана, 2018

Astana, 2018

Бас редакторы **Дихан Қамзабекұлы**
филология ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары **Шолпан Жарқынбекова**
филология ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)

Редакция алқасы

Аскер оғлы Рамиз	ф.ғ.д., проф. (Әзербайжан)
Ақматалиев Абдылдажан	ф.ғ.д., проф. (Қырғызстан)
Бахтикиреева Улданай	ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Беженару Людмила	ф.ғ.д. проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргүл	ф.ғ.к., (Қазақстан)
Біжкенова Айгүл	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жақыпов Жантас	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Журавлева Евгения	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жаң Динжиң	PhD, проф. (Қытай)
Ескеева Мағрипа	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ержласун Гүлжанат	PhD, ассос. проф. (Түркия)
Қасқабасов Сейіт	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Негимов Серік	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нұрғали Қадиша	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нуриева Фануза	ф.ғ.д., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	ф.ғ.д., проф. (Германия)
Рахманов Носимхан	ф.ғ.д., проф. (Өзбекстан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (АҚШ)
Сәтенова Серікгүл	ф.ғ.д. проф. (Қазақстан)
Султанов Казбек	ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Тәжібаева Сәуле	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Хисамитдинова Фирдаус	ф.ғ.д., проф. (РФ, Башқұртстан)
Чернявская Валерия	ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Шәріп Амантай	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Шәріпова Гүлбану	ф.ғ.к., қауымд. проф. (Қазақстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Түркия)
Янковский Генрих	PhD, проф. (Польша)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Сатпаев к-сі, 2, 408 б.

Тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31413)

E-mail: vest_phil@enu.kz

Жауапты редактор, компьютерде беттеген Құрманғалиев Ілияс

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы. ФИЛОЛОГИЯ сериясы

Меншіктенуші: ҚР БжҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК

ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 27.03.2018 ж. №16996-Ж тіркеу куәлігімен тіркелген.

Мерзімділігі: жылына 4 рет.

Тиражы: 35 дана

Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 12/1, тел.: (7172)709-500 (ішкі 31413)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief **Dihan Kamzabekuly**
Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Zharkynbekova Sholpan**
Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial board

Asker ogly Ramiz	Doctor of philology, Prof. (Azerbaijan)
Akmataliyev Abdildajan	Doctor of philology, Prof. (Kyrgyzstan)
Bakhtikireeva Uldanai	Doctor of philology, Prof (Russia)
Beisembayeva Zhanargul	Can. of philology, (Kazakhstan)
Bezhenaru Lyudmila	Doctor of philology, Prof (Romania)
Bizhkenova Aigul	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Chernyavskaya Valeriya	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Erzhiasun Güljanat	PhD, assos. Prof (Turkey)
Yeskeyeva Magripa	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Henryk Jankowski	PhD, Prof. (Poland)
Kaskabassov Seit	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Khisamitdinova Firdaus	Doctor of philology, Prof. (RF, Bashkortostan)
Metin Ekiji	PhD, Prof. (Turkey)
Negimov Serik	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurgali Kadisha	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurieva Fanuza	Doctor of philology, Prof. (RF, Tatarstan)
Reichl Karl	Doctor of philology, Prof. (Germany)
Rakhmanov Nasimhon	Doctor of philology, Prof. (Uzbekistan)
Rivers William Patrick	PhD, Prof. (USA)
Satenova Serikkul	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Sultanov Kazbek	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Sharip Amantay	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Sharipova Gulbanu	Can. of philology, assos. Prof. (Kazakhstan)
Tazhybayeva Saule	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhakypov Zhantas	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhang Dingjing	PhD, Prof. (China)
Zhuravleva Yevgeniya	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial address: 2, Satpayev str., of.408, Astana, Kazakhstan, 010008
Tel.: (7172) 709-500 (ext. 31413)
E-mail: vest_phil@enu.kz

Executive editor, computer layout: Ilyas Kurmangalyev

Bulletin of the L.N.Gumilyov Eurasian National University PHILOLOGY Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan. Registration certificate No 16996-Ж from 27.03.2018

Periodicity: 4 times a year Circulation: 35 copies

Address of printing house: 12/1 Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: (7172) 709-500 (ext.31413)

© L.N.Gumilyov Eurasian National University

Главный редактор **Дихан Камзабекулы**
доктор филологических наук, проф. (Казахстан)

Зам. главного редактора **Шолпан Жаркынбекова**
доктор филологических наук, проф. (Казахстан)

Редакционная коллегия

Аскероглы Рамиз	д.ф.н., проф. (Азербайджан)
Акматалиев Абдылдажан	д.ф.н., проф. (Киргизстан)
Бахтикиреева Улданай	д.ф.н., проф. (Россия)
Беженару Людмила	д.ф.н., проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргуль	к.ф.н., (Казахстан)
Бижкенова Айгуль	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жакыпов Жантас	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жан Динжин	PhD, проф. (Китай)
Журавлева Евгения	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ескеева Магрипа	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ержласун Гульжанат	PhD, ассос. проф. (Турция)
Каскабасов Сейит	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Негимов Серик	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нургали Кадиша	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нуриева Фануза	д.ф.н., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	д.ф.н., проф. (Германия)
Рахманов Насимхон	д.ф.н., проф. (Узбекистан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (США)
Сатенова Серикгуль	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Султанов Казбек	д.ф.н., проф. (Россия)
Тажибаева Сауле	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Хисамитдинова Фирдаус	д.ф.н., проф. (РФ, Башкортостан)
Чернявская Валерия	д.ф.н., проф. (Россия)
Шарип Амантай	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Шарипова Гульбану	к.ф.н., ассос. проф. (Казахстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Турция)
Янковский Хенрих	PhD, проф. (Польша)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, каб. 408
Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31413)
E-mail: vest_phil@enu.kz

Ответственный редактор, компьютерная верстка Ильяс Курмангалиев

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия ФИЛОЛОГИЯ
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций РК под номером №16996-Ж от 27.03.2018г.
Периодичность: 4 раза в год
Тираж: 35 экземпляров
Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажимукана, 12/1, тел.: (7172)709-500 (вн.31413)

Мазмұны

<i>Абасилов А.М.</i> Жаңа қазақ әліпбиі: әлеуметтік лингвистикалық мәселелері, оларды шешу жолдары	8
<i>Абдуов М.И., Абдуова Н.М.</i> «Қозы Көрпеш - Баян сұлу» жырының діни мотивтері ..	15
<i>Абдразакова А.А., Ахметова Б.Б., Қасқатаева Ж.А., Бакенова А.М.</i> Сан компонентті кейбір киелі ұғымдардың қалыптасу тарихынан	21
<i>Аймұхамбет Ж.Ә.</i> Мифтік кеңістіктегі <i>адамзат</i> пен <i>пері-зат</i> байланысы және оның көркем әдебиетте бейнеленуі	30
<i>Амангазиева М.К.</i> Л.З. Будаговтың «Түрік-татар сөздерінің салыстырмалы сөздігінің» қазақ лексикографиясындағы орны	38
<i>Аубакирова Г.Т., Володина Е.О., Калиева С.Н.</i> Кәсіби-бағытталған шетел тілін үйренудің тұлғалық-бағытталған тәсілі	44
<i>Байбек А.К.</i> Үкілі Ыбырай – сан қырлы дарын иесі	51
<i>Байбеков С.Н., Шормакова С.М., Аязбекова Э.М.</i> Ұлы Дала көне есептері және оның Бөлтірік шешен шығармашылығындағы көрінісі	63
<i>Гауриева Г.М., Жумабекова Ә.А.</i> Студенттердің тілдік компетенциясын қалыптастыруда аутенттік мәтіндерді қолдану	74
<i>Ерғалиева Райхан</i> Қазіргі заманғы қоғамдағы ұлттық мәдени мұраның проблемалары	76
<i>Жұманбекова Н.З., Кабдушева А.Б.</i> Студенттерде шетелдік құзыреттілікті қалыптастыру	81
<i>Искакова Н.С., Ислам А.</i> Заманауи лингвистикадағы бағалау теориясының дамуы	86
<i>Құзбакова Г.Ж.</i> Қазақ әдет-ғұрыптық ән ырғақтылығындағы сөз просодикасы	96
<i>Қыдырмолдина М., Нуржанова Ж.</i> Ағылшын тілін үйрену мен оқытудың маңыздылығы	105
<i>Лазухина Л.В., Әбдіғалиева Т.А.</i> У. Шекспирдің «Отелло» пьесасындағы одағайлардың қазақ тіліне аударылуына талдау	109
<i>Нұрдәулетова Б.И.</i> Жыраулар поэзиясы мәтінінің коммуникативтік ерекшелігі	116
<i>Нұржанова Ж.Д., Дадехан Ж.Б.</i> Интернет көмегімен ағылшын және қазақ тілінің сөздік қорын оқыту әдістемесі	123
<i>Нұржаубек А.</i> Қазіргі әлемдік және отандық лингвистикадағы фрейм туралы ізденістер	129
<i>Оспанова А.К., Турдығылова А.К., Бакенова А.М.</i> Шетел тілі мұғалімдерінің рефлексивті қабілеттіліктерін дамуы	139
<i>Тұрысбек Р.</i> Ұлттық тіл табиғаты: әліпби мәні мен эволюциясы (<i>Латын графикасына негізделген қазақ тілі әліпбиінің тарихы мен даму үрдістері туралы</i>)	146
<i>Рысбаева Г.Қ., Исаева Ж.Т., Тұңғышбаева Ғ.Ж.</i> Ғаламның тілдік «культ» концептісі	155
<i>Сәрсекенова Қ.Қ., Меліс А.М., Тойбекова С.Р.</i> Филология мамандығы бойынша білім алушыларды компьютерлік технология бағытында оқыту	166
<i>Шаймерденова Н.Ғ.</i> Қазақстандағы татарлардың тарихы, тілі, мәдениеті	173
<i>Жазбадерек.</i> Гуманитарлық ғылымдарға саясимәдениет әлемінде заманауи зерттеу	185
<i>Рәсімдеу үлгісі</i>	188

Contents

<i>Abasilov A.M.</i> New Kazakh Alphabet: Sociolinguistic Problems and Their Solutions	8
<i>Abduov M.I., Abduova N.M.</i> Religious Motifs in “Kozy Korpesh – Bayan Sulu” Poem	15
<i>Abdrzakova A.A., Akhmetova B.B., Kaskatayeva Zh.A., Bakenova A.M.</i> From History of Development of Some Sacral Concepts with Numerical Component	21
<i>Aimukhambet Zh.A.</i> The interdependence of humanity with the fairy in the mythical space and its reflection in the artistic literature	30
<i>Amangazyieva M.K.</i> L.Z.Budagov’s «Comparative Dictionary of Turkish-Tatar Words» in Kazakh Lexicography	38
<i>Aubakirova G.T., Volodina E.O., Kalieva S.N.</i> Personally-Oriented Approach in Teaching Professionally-Oriented Foreign Language	44
<i>Baibek A.K.</i> Ykili Ybray – Versatile Master of Transformations	51
<i>Baybekov S.N., Shormakova S.M., Ayazbekova I.M.</i> Ancient Tasks of the Great Steppe and Their Place in Boltirik Sheshen’s Work	63
<i>Gauriyeva G.M., Zhumabekova A.A.</i> Use of Authentic Texts for Formation of Students’ Linguistic Competence	74
<i>Yergaliyeva Rakhan</i> The Problem of National Cultural Heritage in Modern Society	76
<i>Zhumanbekova N.Z., Kabdusheva A.B.</i> Formation of Foreign Competencies in Students	81
<i>Iskakova N.S., Islam A.</i> Development of Evolution Theory in Modern Linguistics	86
<i>Kuzbakova G.Zh.</i> Prosody of the Word in Kazakh Ritual Song Rhythmics	96
<i>Kydyrmoldina M.S., Nurzhanova Zh.D.</i> The Importance of Learning and Teaching English Language	105
<i>Lazukhina L.V., Abdygalieva T.A.</i> Analysis of the translations of U. Shakespeare’s «Othello» plays in the Kazakh language	109
<i>Nurdauletova B.I.</i> Communicative Peculiarities of the Bard Texts	116
<i>Nurzhanova Zh.D., Dadekhan Zh.B.</i> Teaching English and Kazakh vocabulary by means of the Internet	123
<i>Nurzhaubek A.</i> Frame Research in the Modern World and Domestic Linguistics	129
<i>Ospanova A.K., Turdygylova G.D., Bakenova A.M.</i> Development of Reflexive Abilities of Foreign Languages Teacher	139
<i>Turysbek R.</i> Kazakh Inscription is Spirituality (About the history and trends of the Kazakh language based on Latin graphics)	146
<i>Rysbayeva G.K., Issayeva Zh.T., Tungushbayeva G.Zh.</i> Concept of “Cult” in Linguistic Picture of the World	155
<i>Sarekenova K.K., Melis A.M., Toybekova S.R.</i> Training Graduates of Philology Specialty in the Field of Computer Technology	166
<i>Shaymerdinova N.G.</i> The History, Language and Culture of Tatars in Kazakhstan	173
Chronicle. Modern research on humanitarian sciences in the polycultural peace	185
Template	188

Содержание

<i>Абасилов А.М.</i> Новый казахский алфавит: социолингвистические проблемы, пути их решений	8
<i>Абдуов М.И., Абдуова Н.М.</i> Религиозный мотивы в лиро-эпическом произведений «Козы Корпеш – Баян сулу»	15
<i>Абдразакова А.А., Ахметова Б.Б., Каскатаева Ж.А., Бакенова А.М.</i> Из история развития некоторых сакральных понятий с компонентами числительных	21
<i>Аймухамбет Ж.А.</i> Взаимосвязь человечества с феи в мифическом пространстве и его отражение в художественной литературе	30
<i>Амангазиева М.К.</i> Роль «Сравнительного словаря турецко-татарских наречий» Л.З. Будагова в казахской лексикографии	38
<i>Аубакирова Г.Т., Володина Е.О., Калиева С.Н.</i> Личностно-ориентированный подход в обучении профессионально-ориентированному иностранному языку	44
<i>Байбек А.К.</i> Үкілі Ыбырай – многоликий мастер перевоплощений	51
<i>Байбеков С.Н., Шормакова С.М., Аязбекова Э.М.</i> Древние задачи Великой Степи и их место в творчестве Болтирик шешена	63
<i>Гауриева Г.М., Жумабекова А.А.</i> Использование аутентичных текстов при формировании языковой компетенции студентов	70
<i>Ергалиева Р.А.</i> Проблемы национального культурного наследия в современном социуме	76
<i>Жуманбекова Н.З., Кабдушева А.Б.</i> Формирование иноязычных компетенций у студентов	81
<i>Искакова Н.С., Ислам А.</i> Развитие теории оценки в современной лингвистике	86
<i>Құзбақова Г.Ж.</i> Просодика слова в казахской обрядовой песенной ритмике	96
<i>Кыдырмолдина М., Нуржанова Ж.</i> Важность обучения и преподавания английского языка	105
<i>Лазухина Л.В., Абдигалиева Т.А.</i> Анализ перевода на казахский язык междометий пьесы У. Шекспира «Отелло»	109
<i>Нурдаулетова Б.И.</i> Коммуникативные особенности текстов жырау	116
<i>Нуржанова Ж.Д., Дадехан Ж.Б.</i> Приемы изучение английской и казахской лексики с помощью интернет	123
<i>Нуржаубек А.</i> Фреймовый подход в современной отечественной и мировой лингвистике	129
<i>Оспанова А.К., Турдыгылова А.К., Бакенова А.М.</i> Развитие рефлексивных умений учителей иностранных языков	139
<i>Турсыбек Р.</i> Природа национального языка: сущность и эволюция алфавита (<i>Об истории и тенденциях казахского языка на основе латинской графики</i>)	146
<i>Рысбаева Г.К., Исаева Ж.Т., Тунгышбаева Г.Ж.</i> Концепт «Культ» в языковой картине мира	155
<i>Саркенова К.К., Мелс А.М., Тойбекова С.Р.</i> Обучение выпускников филологических специальностей в области компьютерных технологий	166
<i>Шаймерденова Н.Г.</i> История, язык, культура татар в Казахстане	173
<i>Хроника.</i> Современные исследования по гуманитарным наукам в поликультурном мире ...	185
Образец оформления статьи	188

XFTAP 16.21.07

М.Қ. Амангазиева

С. Бәйішев атындағы Ақтөбе университеті, Ақтөбе, Қазақстан
(E-mail: mika-230376@mail.ru)

Л.З. Будаговтың «Түрік-татар сөздерінің салыстырмалы сөздігінің» қазақ лексикографиясындағы орны

Аңдатпа. Мақалада түркітанушы ғалым Л.З. Будаговтың «Түрік-татар сөздерінің салыстырмалы сөздігінің» лексикалық және семантикалық ерекшеліктерін талдау және қазіргі түркі тілдеріндегі алатын орнын айқындау мәселелері қарастырылады. Қазақ тіл білімінде аталған лексикографиялық еңбектің алатын орны ерекше, сондықтан бұл сөздіктің авторы, еңбекті құрастырудың мақсаты мен міндеттері, құрылымы, сөздердің берілу жүйесі, транскрипциялануы, түсіндірілуі мен тарихи құндылықтары сөз болады. Сонымен қатар тақырыпты ашу мақсатында бұл тарихи еңбектің тіл біліміне қосар үлесінің, оның құндылығының өте жоғары екендігін дәлелдейтін нақты мысалдар келтіріледі. Қазақ халқының салтында, тұрмыстық дәстүрінде, әдет-ғұрыптарында кездесетін өзіндік болмыстарды нақты суреттейтін мысалдар: бес қонақ, құралайдың салқыны, қозы күзем, суыр базары т.б. ұғымдар туралы нақты деректер сараланып беріледі. Келтірілген мысалдар қазіргі таңдағы Қазақстанның батыс өңірінде кездесетін тұрмыстық әдет-ғұрыптарға сәйкес келеді.

Түйін сөздер: лексика, лексикография, тарихи сөздіктер, Будагов, сема, этимология.

Кіріспе. Қазақ тілінің зерттелуіне үлес қосқан ғалым-түркологтардың бірі – Лазарь Захарович Будагов 1812 жылдың сәуір айында Астрахан қаласында дүниеге келіп, 1878 жылы 30-желтоқсанда Санкт-Петербург қаласында дүниеден өткен. Алғаш оқу жолын Астрахандағы армян училищесінде бастап, әрі қарай Астрахан гимназиясында оқыған. Содан соң Мәскеу университетінде лекция тыңдап, екі жарым жылдай Лазарев шығыс тілдер институтында арифметика пәнінің оқытушысы қызметін атқарады. Кейіннен Қазан университетіндегі философия факультетінің шығыс тілдер бөліміне оқуға түсіп, оны 1840 жылы «О Магомете и его учении» атты дипломдық шығармасы үшін алтын медальмен бітіріп шығады. Л.З. Будаговтың көпжылдық педагогикалық қызметі Тифлис гимназиясында 1840-1844 жылдары татар, әзірбайжан және парсы тілдерінің оқытушысы болуынан басталады. Кейін 1863 жылы Санкт-Петербург университетіндегі шығыс тілдер факультетінің әзірбайжан және түрік тілдерінің доценті болып қызметін жалғастырады. 1861 жылдан бастап, Л.З. Будагов оқытушылық қызметін «Сыртқы істер министрлігінің Азия департаментінде татар және армян тілдерінен аудармашылық тілмаш қызметімен байланыстырады. Ол өзінің соңғы күндеріне дейін осы қызметін тастаған жоқ.

Зерттелу негіздері. Л.З. Будаговтың ғылыми еңбектерінің тізімінде ең құндысы – уақыт сынынан өткен түрік лексикографиясының тарихында терең із қалдырған «Түрік-татар сөздерінің салыстырмалы сөздігі». «Түрік-татар сөздерінің салыстырмалы сөздігі» атауына берілген түсінікті «автордан» деген алғысөзінде кездестіруге болады. Онда автор өз еңбегін барлық түркі тілдес сөздерінің түсіндірме сөздігі ретінде ұсынбай, тек нағыз қажетті де керекті сөздерді салыстырмалы түрде түсіндірген. Сөздіктегі барлық сөздер түбір тұлғасында берілген, яғни барлық туынды сөздердің формасы түбірмен, негізімен бір ұяда қалыптасқандығы көрсетілген, тіпті кейбір жағдайда керекті сөзді іздеу барысында барлық берілген мақалаларды толық қарастыруға тура келеді.

А.Н. Кононов бұл сөздіктің негізгі ерекшеліктері ретінде мыналарды атап өту қажеттігін айтқан:

- 1) көптеген сөздер этимологиялық құрамына түсінік беруді талап етеді;
- 2) әкімшілік, құқықтық, ғылыми, діни т.б. терминдерге түсінік беріледі. Көбіне сәйкес келетін түпнұсқаға немесе әдебиетке сілтеме беріледі;

3) географиялық атауларға, түрік эпосы мен фольклорындағы батырлардың атауларына, кейбір реалий тұрмысты және түрік халықтарының дәстүрін білдіретін сөздерге ереже бойынша қысқаша түсінік беріліп отырады [1].

Осы ерекшеліктер түсіндірмелі, этимологиялық және энциклопедиялық сөздіктердегідей реңк бере отырып, сөздікті байыта түспек. Осының өзінен біз Л.З. Будаговтың Радлов, Вамбери, Ильминский сияқты ғалымдардан үлгі алып, солардың еңбектерін негізге ала отырып, зерттей алғанын көреміз. Осы сөздік туралы Л.З. Будагов өзі былай дейді: «Түрік-татар сөздері сөздігінің толық басылымы соңында өзім қолданған барлық деректерге толық шолу жасап және баға беру ниетімен кітаптың атауына, сөздердің алфавиттік ретпен берілуі жүйесіне, транскрипцияларға, сөздердің айтылуы мен қысқартылған тұстарына түсініктеме бере кетуді жөн санадым. «Түрік-татар тілдеріндегі диалектілік ерекшеліктердің салыстырмалы сөздігі» атауынан автор өз еңбегін түркі тамырлас барлық диалектілердің түсіндірмесі ретінде беруге ұмтылған» деген қорытынды жасауға болмайды.

Егер мұндай түсіндірме сөздікті жасау мүмкін деп есептелгенде де, оған бірнеше ориенталистердің біріккен еңбектері мен ұзақ жылғы қажыр-қайраты кетер еді. Сол сияқты, мен салыстырып отырған сөздер сөздікте бірқалыпты даму кезеңінде ұсынылған деп ойлау да қате, мұндай еңбек бір адамның қолынан келмес те еді және қолданылуы аясы өте кең болғандықтан, бұл қиын жұмыс.

Тіл үйренушілермен қатар чиновниктер мен аудармашылардың, тіпті сауда адамдарының өз кезектерінде Орыс мемлекетінде немесе шет елдерде осы сөздерді қолданатын тұрғындармен байланыс жасай алуына қажетті, көп тараған сөздердің топтары берілгендіктен ғана сөздік осылай аталды. Татар сөздері түсіндірмелерінің салыстырмалы әдісі алуан түрлі туынды формаларға, кей жағдайда сөздің түбіріне, сол сияқты бір сөздің сөйлемдер арасында әртүрлі мағыналарға ие болуы мысалдарына сай, олардың өзара қарым-қатынасы мен толығын көрсете отырып, тіл туралы ұғымның толық та дәл зерделілігінің айқын көрсеткіші ретінде қызмет жасайды. Осылай дей келіп, мен тіпті де осы мақсаттың ақырғы көрсеткішін сөздік арқылы өзіме қосып алу ойынан аулақпын.

Бағдарламасына мүмкіндігінше қазіргі заманғы және табанды қажеттіліктер, оның ішінде Шығыс факультеті студенттері мен Азиялық сөздерді оқып жүрген адамдар үшін әдеби шығармаларды оқу барысында да, мұсылмандармен ауызекі тілдесу және жазбаша қатынас негізінде де көмекші болып табылатын ғылыми материалдардың іс жүзіндегілермен қатар жинақталуы кіретіндіктен, назарымызды пәннің ғылыми тұрғыдағы зерттелуіне аудармай кете алмағанымызды осы жұмыспен айналысатын адамдар сөздіктің берілген бөлімінде анық байқайды. Осындай екі жақты мақсаттың орындалу барысы бірде әдеби түркі тілі оларсыз болмайтын араб және парсы тілдері аумағына, бірде мұсылман заңдарының, халықтың салт-дәстүрлері мен ұғымдарының қысқаша түсіндірмелеріне, қоғамдық өмір нақтылықтарына, бір сөзбен айтқанда, сөздің түрлі мағынада қолданылуының негізі болып табылатын элементтеріне жүгінуге мәжбүр етті.

Түркі-татар тілі сөздерінің орналасу жүйесі сөздікте түбірлері бойынша қабылданған, сөздердің туынды формалары, етістіктің алуан түрлері, айтылу ерекшеліктері және басқалары мұнда алғашқы аяқталынбаған қалпындағы нұсқасында дамытылған, бірақ бұл ереже жайдан-жай қолданбаған, өйткені: біріншіден, кейбір туынды форма өзін бөлек түбір сөздей көрсете келіп, өз кезегінде келесі формаға және олармен жіктелген түрге негіз болады, екіншіден, мүмкіндігінше нұсқау-сілтемелердің санын азайтып, басқа көптеген формалармен айтылымдар арасынан түбір етістік жанында талап етілетін форманы жоя алады.

Сөздердің орыс әріптерімен транскрипциялануын мен сөздік үшін қолайсыз санадым, себебі, бұл кітаптың көлемін шектен тыс арттырып, сонымен қатар, әріптердің терілуін қиындата отырып, оқылуының өзін әртүрлі шартты қабылданған әріптермен қиындық туғызар еді, бұл болатын болса, тек арнайы жағдайларда ғана жіберілген. Кей

тұста оқырман қате айтылатын сөздермен ұшырасып қалған жағдайда, оны басқа сөз деп қабылдамауы үшін, сөздердің халық ауызында қате айтылуын бере кетуді де қажет деп таптым. Сол сияқты кейбір транскрипцияда бұрмаланған орыс сөздері де берілді, мұндай сөздер тәжірибесіз аудармашыны тығырыққа әбден тіреуі мүмкін.

Шығыс тілдері факультетіне, Санкт-Петербург университеті кеңесінің алдында осы сөздіктің басылуына қажетті жыл сайынғы қаржының белгіленуін өтегендігі үшін терең алғысымды білдіре кетуді парыз деп есептедім. Алғашқы бес әріптен тұратын бөлім жарыққа шығуға дайын тұр, осының артынан қалған бөлімдердің басылуы да ғажап емес» [2]. Будаговтың пікірін көбірек беруіміздің де өзіндік мәні мен маңызы бар. Мұнда автордың сөздікті тізудегі негізгі көзқарасы мен ойлары анық жазылған.

А.Н. Кононов сөздіктің құндылығын бағалай келіп, мынадай тұжырымға келеді: «Значительная часть лексического материала, приведенного в словаре, снабжена указанием на источники. Подавляющее большинство этимологий Л.З. Будагова свидетельствуют о глубоком научном знании тюркских языков. Словарь Л.З. Будагова не утратил значения и поныне, он является прекрасным пособием для чтения старых тюркских текстов, в частности совершенно незаменим при чтении “чагатайских” текстов [1].

Нәтижелер мен талдаулар. Сөзіміз дәлелді болу үшін сөздіктен бірқатар мысалдар келтіре кетуді жөн көрдік. Мысалы «ай» сөзі, бұл атауды Л.З.Будагов былай деп түсіндіреді: «собственно мусульманский лунный месяц». Қазақ тілінде «луна» да «месяц» деген сөздер де «ай» деп аударылатын болғандықтан, Л.З. Будаговтың дефинициясын біз аудармай беріп отырмыз. Одан әрі сөздікте туған айдың алғашқы он бес күнін қазақтар жаңа ай «новая луна» деп атайтындығы айтылып, осыған қатысты мынадай тіркесімдер түсіндіріледі: ескі ай «старая луна», айдың бесінші жаңасы - «5-я (ночь) новолуния», айдың жиырма бірінші ескісі” - «21-я (ночь) старолуния».

Л.З. Будагов қазақ тіліндегі осы қолданысты басқа түркі тілдерінің деректерімен де салыстырып көрсетеді. Мысалы, осыған мағыналас қолданысты ол алтай тілінен келтіреді: на ущерб луна уехал, в новолуние приеха, сөзбе-сөз аудармасы: *айдың ескіде барған, айдың жаңада (йанида) кірген (енген)* [2,172 б.]. Осының негізінде лексикограф мынадай пікір айтады: «Туған айды осылай екі жартыға бөлу салты Алтын Орда дәстүрінде де болған. Шамасы олар бұл норманы жарлықтар тілін аудару нәтижесінде қалыптастырған болуы мүмкін. Осының орысша нұсқасы ретінде ол былай деп жазған: *4 ветха в 10-ый день нова* [сілтемеде былай деп көрсетеді: Григорьева о достоверн. Ханск. ярл., стр. 118-128 бб.]. Ол сондай-ақ Тоқтамыстың жарлығынан *месяца Реджеба, 8 нова*, сөзбе-сөз аудармасы: *реджеб айының сегізінде* – деп аударып, сілтемеде былайша түсіндіреді: *новолуния, т.е. в первой половине*; см. ханск. ярл. Изд. Березина, стр. 50» [2].

Л.З. Будагов қазақта **ай** және **жұлдыз** календары болатындығын атап көрсетпесе де, күн санаудың соңғы жүйесін *дни гражданского месяца солнечного года* деп атайды да, бұл жүйе бойынша әр күнді *татарлар йулдуз* деп, ал *қазақтар жұлдыз* деп атайтынын айта келіп, оның орысша нұсқасын араб әрпімен екі түрде таңбалайды: «*звезда*», «*числа*». Ғалымның пайымдауынша, қазақтар ай аттарын арабша немесе жұлдызнамалық (зодиакальный) белгілермен атаған. Бірақ олар әдеттегі жыл маусымдарын белгілі бір шамамен ғана айтады және көбінесе қыр өміріне тән дағдылы кезеңдерге, оқиғаларға байланыстыра сипаттаған. Мысалы, наурыз айы – жыл басы «*месяц март – начало года*», қой қоздады – сәуірдің басы «*овцы ягнутся – начало апреля*», бие байлайды – сәуірдің аяғы және мамыр «*кобыл доят для кумыса – конец апреля и май*», құралай – көктемнің суық жаңбырлы күндері, ол мамыр айының бірінші жартысында 8 мен 16 арасында өтеді, басқа бір күн санау жүйесі бойынша мамыр айының 3 және 6 жұлдызы арасына сәйкес келеді «*холодное и дождливое время весной, от 8 до 16 дней во второй половине мая, по другим в первых числах мая от 3 до 6 дней*». Л.З. Будагов өз сөздігінде «**ай**» мен «**күн**» атауына қатар тоқталып, оны

былай деп түсіндіреді: *шағатай, татар* тілдеріндегі – **күн**, түрік, *әзірбайжан* тілінде *гунь* «погода, день, солнце» дей келіп, бұл сөздің қырғызша (қазақша) бір мағынасын **гром** деп аударған, яғни Л.З. Будагов бұл жерде *қазақ тіліндегі күн күркіреді* деген тіркесті негізге алып отырған болуы тиіс, бірақ *орыс тіліндегі гром* мағынасын *қазақ тілінде «күн»* сөзі жеке тұрып білдіре алмайды, ол мағына күркіреу етістігімен тіркесу нәтижесінде ғана туып тұр. Сондай-ақ, бұл сөздікте *қазақ тілінің «бұрнағы күн»* тіркесі «*третьего дня*» деп дұрыс аударылған.

Сондай-ақ, сөздік құрастырушы құралай сөзінің лексикалық мағынасын түсіндіре отырып, бұл мерзімді мамыр айының оныншы жұлдызы шамасында басталатын желді, жаңбырлы жыл мезгілі деп түсіндіреді. Ал атаудың қалыптасу себебін қазақ арасында былай түсіндіріледі дейді: «*Башқұртша құралай «жабайы ешкінің төлі», ол осы желдеткен қара суық күндері туа сала нөсер жаңбырдың суына шомылады, сөйтіп желмен жарысып жүгіруге машықтанады-мыс»* – дейді [2].

Осы маусымның тағы бір атауы болып табылатын мамыр сөзі сөздікте мамыр ат, мамыр құс деген тіркесімдер арқылы түсіндіріледі. Л.З. Будаговтың түсіндіруінше, алғашқы тіркесім *аяғы ауырған жылқының нық баса алмай мамырлауына қатысты* болса, **мамыр құс** – *семіздіктен шаялап қалған* немесе *жаңа қауырсындары күзге дейін қатаймауы себепті ұша алмай қалған құсты* білдіреді. Осыған байланысты бұл маусым мамыр ай деп аталған деген этимологиялық мағынасын жасайды.

Л.З. Будагов сонымен бірге Н.И. Ильминскийге сілтеме жасай отырып, осы түбірден жасалған етістік тұлғалы **мамырламақ** тұлғасын салыстыра көрсетіп, оны орысша *охрометь, быть неспособным летать* [2] деп береді, бұл - «**ақсау, ұшуға қабілетсіз болу**».

Суыр базары «*торг сурками бывает в мае месяце при г. Оренбурге*». Л.З. Будаговтың бұл түсіндірмесіне қарағанда суыр базары тіркесімі Орынбор маңы қазақтарының жергілікті қолданысы болуы ықтимал. Алайда біз оны мамыр айының маусымдық сипатын танытатын ауыспалы мағынасында қолданылып тұрғанын қарастырып отырмыз.

Бес қонақ «*холодное время с 1 по 5 апреля*». Бұл номинация негізінен Қазақстанның батыс аймағында жиі қолданылады. Л.З. Будагов бұны «*пока бес қонақ не сойдет, с зимовки не кочуют и зимнего платья не оставляют*» деп түсіндіреді. Бұл жерде сәуір айының 1 мен 5 арасы деген анықтаманы ай санаудың ескі календарына сәйкес деп түсіну қажет. Бес қонақ жайында ел аузында көптеген аңыз әңгімелер бар. Ақтөбе өңіріндегі сондай түсініктердің бірі *бес қонақтың жоғарыда аталған мерзімінен не бес күн бұрын немесе бес күннен кейін келуі де ықтимал* делінеді. Сөйтіп көктемде келетін жауын-шашынды, қарлы-боранды бұл маусым тек бес күн емес, он бес күнге созылуы ықтимал деп есептелінеді. Халық арасында бес қонақтың өтуін күтпей қойдың жабағы жүнің қыркып, қыстаудан ұзап көшіп кеткен кейбір ауылдар осы бес қонақтың ызғарына ұшырап, жас төлдері қырылып, қырыққан қойлары суыққа шалдыққаны жайында талай мысалдар айтылады. Тосыннан келіп қалатын бұл салқын кезең Жетісу жерінде (Алматы облысында) айтылатын құс қанаты атты табиғат құбылысына ұқсастау, бірақ Жетісудің жері жылы болғандықтан, жыл құсының қанатына ілесіп келген жауын-шашын малшы ауылдарға батыстағыдай әбігер әкелмейді.

Қазақ тілінің түсіндірме сөздігінде **бес қонақ** сөзінің мағынасы «жаз бен күз арасында болатын ызғырық, суық күн» деп [3], ал диалектологиялық сөздікте бес қонақ 1) марттың 14-терінен 20-22-сіне дейін соғатын ыстық жел; 2) шешек ауруының жеңіл түрі. Мысалы, Бесқонақ қана болып шыққан ғой дәрігердің көмегімен. [4,126.] деп көрсетілген.

Кей ғалымдардың зерттеуінше, бесқонақтың тағы бір сыры болуы мүмкін. Есепшілердің пайымдауынша, бес қонақ тоғыз есебіне байланысты. Ертедегі күнтізбе жүйесі бойынша бес қонақты таратудың мынадай түрі кездеседі: 1) қонақ – 31 наурызда; қазіргі күнтізбе бойынша, 21 сәуір – көктем мейрамы, еңбек мейрамы;

- 2) қонақ – 31 мамыр, қазіргі күнтізбе бойынша, 31 ақыл, өнер, парасат күні;
- 3) қонақ – 31 маусым, қазіргі күнтізбе бойынша, 22 шілде – жаз мерекесі немесе рухқа тәжім ететін күн;
- 4) қонақ – 31 шілде, қазіргі күнтізбе бойынша, 22 тамыз – тіл мерекесі және ұлттық дәстүр күні;
- 5) қонақ – 31 тамыз, қазіргі күнтізбе бойынша, 22 қыркүйек – күз мерекесі немесе сабан-тойды мерекелейтін берекелі күн.

Қозы күзем «стрижка ягнят», около 15 и 20 июля, яғни бұл **маусым, шілденің екінші жартысында бір бескүндік шамасында** өтетін науқанды білдіреді. К.К. Юдахин қырғыз тілінің екі тілді сөздігінде күзем сөзін қозыға байланыстырмай, жалпы қой қырқу деген мағынада түсіндіреді. Ол реестрдегі күзем сөзінің бірінші мағынасы «стрижка – осенняя овечья шерсть», екінші мағынасы «сезон осенней стрижки овец» дейді. Бұл түсініктеме қазақ тіліндегі «бірінші қыркым» және «күзде қыркылған қойдың жүні» немесе «қой қырқудың күзгі маусымы» дегенді білдіреді. Демек, қырғыз тіліндегі қой қырқу жалпы ұғым болғанымен, қазақ тіліндегі қозы күзем тәрізді дербес маусымдық атау қолданылмайтын секілді [5]. Ал, бұл сөздіктен Қазақстанның батыс бөлігінің тіл ерекшелігін көре аламыз. Сөзіміз дәлелді болу үшін белгілі диалектолог С. Аманжоловтың: «...мы должны отметить, что казахские слова, помещенные в словарях В. Радлова и Л.З. Будагова, в основном представляют собой язык западных племен казахского народа» [6] деген пікірін келтіреміз.

Біздің пайымдауымызша, Л.З. Будагов сөздігі халқымыздың тұрмыс-тіршілігінен, салт-дәстүрінен, тарихынан хабар беретін анықтағыш. Сонымен қатар, оны этимологиялық, аударма, түсіндірмелі сөздік дей келе, тарихи лексикологиялық ізденістері үшін нағыз **құнды дереккөзі** деп толық айта аламыз. Біз қарастырған сөздікте тұрмыстық атаулар мол кездеседі және сол кездегі халықтың дүниетанымынан мол хабардар етеді. Сондықтан тарихи тұрмыс-тіршілігімізді айқындайтын дәстүрлерімізге қатысты атаулардың семантикалық сипатын саралау қазіргі қазақ тіл білімі үшін өзекті әрі теориялық жағынан маңызды мәселелердің бірі деп пайымдаймыз. Бұл атауларды зерттеудің негізгі мәні халықтық дүниетанымнан мол хабар беретіндігімен қоса, қазіргі таңда ұмыт бола бастаған халықтық мол түсініктердің сақталып қалуымен де байланысты.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Кононов А.Н. История изучения тюркских языков в России / А.Н. Кононов - Ленинград: Наука, 1982. -256 с.
- 2 Будагов Л.З. Сравнительный словарь турецко-татарских наречий / Л.З. Будагов - Санкт-Петербург, 1869-1871. - 1056 с.
- 3 Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі. Т. I. - Алматы: Ғылым, 1982. - 509 б.
- 4 Қазақ тілінің фразеологиялық сөздігі. - Алматы: Ғылым, 5 т. 1986. - 485 б.
- 5 Юдахин К.К. Киргизско-русский словарь Т. I. / К.К. Юдахин - Фрунзе, 1965. - 450 с.
- 6 Аманжолов С. Вопросы диалектологии и истории казахского языка. / С. Аманжолов - Алматы: Ғылым: 1997. - 452 б.

М.К. Амангазиева

Актюбинский университет им. С.Баишева, Актөбе, Казахстан

Роль «Сравнительного словаря турецко-татарских наречий» Л.З. Будагова в казахской лексикографии

Аннотация. В данной статье рассматриваются лексические и семантические особенности словаря Л.З.Будагова «Сравнительный словарь турецко-татарских наречий» и его роль в современных тюркских языках. Проанализированные словарные статьи позволяют утверждать, что наиболее ценный материал представляют словари второй половины XIX века, в которых сохранены видение

мира древних тюрков, их обычаи и традиции. Данная лексикографическая работа занимает особое место в казахском языкознании, поэтому в статье говорится об авторе словаря, целях и задачах работы, структуре, системе передачи слов, транскрипции, интерпретации и исторических ценностях. Также имеются конкретные примеры для выявления темы, показывающие, что этот исторический труд является огромным вкладом в языкознание и что его ценность очень высока. Даны примеры конкретных аспектов традиции казахского народа, семейных традиций и обычаев, таких как: бес кунак, куралай, козы кузем, суыр базары и т.д. Приведенные примеры соответствуют повседневным обычаям, которые встречаются в западном регионе современного Казахстана.

Ключевые слова: лексика, лексикография, исторические словари, Будагов, этимология.

М.К. Amangazyieva

Aktobe university named after S.Baishev, Aktobe, Kazakhstan

L. Z. Budagov's «Comparative dictionary of turkish-tatar words» in Kazakh lexicography

Annotation. This article examines the analysis of the lexico-semantic features of the comparative dictionary of the Turkish-Tatar words of the Turkologist L.Z. Budagov and problems of determining the place in modern Turkic languages. The analyzed language articles can confirm that more valuable materials are presented in the dictionaries of the second part of the 19th century, in which the world vision of the ancient Turkic, their customs and traditions are saved. This lexicographic work occupies a special place in Kazakh linguistics, therefore the article deals with the author of the dictionary, the aims and tasks of the work, the structure, the system of word transfer, transcription, interpretation and historical values. There are also specific examples to identify topics that show that this historical work is a huge contribution to linguistics and that its value is very high. Examples of specific aspects of the Kazakh people's traditions, family traditions and customs are given, such as: bes kunak, kuralai, kozy kuzem, suyr bazary, etc. These examples correspond to everyday customs that occur in the western region of modern Kazakhstan.

Key words: lexis, lexicography, historical dictionaries, Budagov, sema, etymology

References

- 1 Kononov A.N. Istoriya izucheniya tyurkskih yazykov v Rossii [History of the study of Turkic languages in Russia]. (Science, Leningrad, 1982. p. 256). [in Russian]
- 2 Budagov L.Z. Sravnitel'nyj slovar' turecko-tatarskih narechij [Comparative dictionary of the Turkish-Tatar adverbs] (St. Petersburg, 1869-1871. p. 105). [in Russian]
- 3 Kazak tilinin tysindirme sozdigi [Explanatory dictionary of Kazakh] T. I. (Gulum, Almaty, 1982. p. 509). [in Kazakh]
- 4 Kazak tilinin frazeologiyalyk sozdigi [Phraseological dictionary of Kazakh]. (Gulum, Almaty, 1986. p. 485). [in Kazakh]
- 5 YUdahin K.K. Kirgizsko-russkij slovar [Kyrgyz-Russian dictionary]. T. I. (Frunze, 1965. p. 450). [in Kyrgyz]
- 6 Amanzholov S. Voprosy dialektologii i istorii kazahskogo yazyka [Questions of dialectology and history of Kazakh] (Gulum, Almaty, 1997. P. 452). [in Kazakh]

Автор туралы мәлімет:

Амангазиева Мерует - филология ғылымдарының кандидаты, доцент, С.Бәйішев атындағы Ақтөбе университеті филология факультетінің деканы. Ағайынды Жұбановтар көшесі 302^а, Ақтөбе, Қазақстан.

Amangazieva Meruet - Candidate of Philology, Associate Professor, Dean of the Faculty of Philology, Aktobe University named after S. Baishev. Brothers 302^a Zhubanov street, Aktobe, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Филология сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. **Журналдың мақсаты.** Әдебиеттану және тілтану саласындағы ғылыми зерттеу нәтижелерін, филология ғылымының өзекті мәселелерін, тіл және әдебиет саласындағы оқыту әдістемесін, ғылыми конференцияның мағыналы материалдарын, библиографиялық шолу мен сыни тақырыптағы ғылыми құндылығы бар, мұқият тексеруден өткен материалдарды жариялау.

2. **Журналда мақала жариялаушы автор** мақаланың қол қойылған 1 дана қағаз нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 408 кабинет) және **vest_phil@enu.kz** электрондық пошталарына **Word** форматындағы нұсқаларын жіберу қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет.

Мақалалар қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде қабылданады.

3. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланың Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысында басуға келісімін, шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді.

4. **Мақаланың көлемі** 8 беттен кем болмауы және 16 беттен аспауға тиіс.

5. **Мақаланың құрылымы:** (қағаз беті - **A4**, кітап сұлбасында, беттеу жолы бар жағынан – 20 мм. Шрифт: **Times New Roman** - нұсқасында, әріптің көлемі (кегель) - **14**);

6. **XҒТАР** <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында, қою кіші әріппен жазылады;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс істейтін болса, онда әр автордың жұмыс орны қасында курсивпен жазылуы керек) – жолдың ортасында;

Автор(лар)дың **E-mail-ы** – жақша ішінде, курсивпен, жолдың ортасында;

Мақала атауы – жолдың ортасында, жартылай қою кіші әріппен жазылады;

Аңдатпа - 100-200 сөз; формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (**кіріспесі, мақаланың мақсаты мен міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың зерттеу әдістері, нәтижелері мен талқылаулары, қорытындысы**) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет.

Түйін сөздер (6-8 сөз немесе сөз тіркесі) - Түйін сөздер мақала мазмұнын ашатын, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы көп кездесетін сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-ізвестіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды бөлімдерін қамтуы қажет – жола-ралық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады. Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр таблица, сурет қасында оның аталуы болу қажет. Сурет айқын әрі сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана нөмірленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқалары міндетті түрде алғаш қолданғанда түсініктеме берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі

Мәтінде әдебиеттерге сілтеме тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің нөмірленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1, 253 б.] арқылы, екінші сілтеме [2, 182 б.] арқылы т.с.с. жүргізіледі.

Әдебиеттер тізімінде кітаптың жалпы бет көлемі көрсетіледі.

Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпеген басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін, әдебиеттер тізімінің ағылшынша әзірлеу үлгісін төмендегі мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекен-жайы, телефон, e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде толтырылады.

7. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның кейін қайтарылуы, оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді. Редакцияға түскен мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторларға жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) үш күн аралығында қайта қарап, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жіберуі керек. Рецензент **жарамсыз** деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. Төлем көлемі 2018 жылға ЕҰУ қызметкерлері үшін 4500 тенге және басқа ұйым қызметкерлеріне 5500 тенге болып белгіленді.

Реквизиттер:

РГП ПХВ «Евразийский национальный
Университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»
КБЕ 16
БИН 010140003594
БИК TSES KZ KA
Счет в кодировке IBAN –
KZ 91998 BTV 0000003104

«Басылым үшін» (жіберушінің аты-жөні)

Provision on articles submitted to the journal “Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Philology Series”

1. Publication of carefully selected original scientific works in the fields of literary studies, linguistics, reflecting the actual problems of philology, teaching language methods and literature, the most significant materials of scientific conferences, bibliographic summaries and reviews.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 408) and by e-mail **vest_phil@enu.kz** in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

4. **The volume of the article** should not exceed 18 pages (from 6 pages).

5. **Structure of the article** (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

GRNTI <http://grnti.ru/> - first line, left

Initials and Surname of the author (s) - center alignment, italics

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - center alignment, italics

Author's e-mail (s)- in brackets, italics

Article title - center alignment, bold

Abstract (100-200 words, it should not contain a formula, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results /discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion - line spacing - 1, indent of the «red line» -1.25 cm, alignment in width.

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

In the article, only those formulas are numbered, to which the text has references.

All abbreviations, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on the financial support of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References

In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see below in the sample of article design).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be carefully verified. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication. Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge):

Requisites:

РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»
КБЕ 16
БИН 010140003594
БИК TSES KZ KA
Счет в кодировке IBAN –
KZ 91998 BTV 0000003104

«for publication of the full name»

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия Филология»

1. **Цель журнала.** Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ в области литературоведения и языкознания, отражающие актуальные проблемы филологических наук, методы преподавания языка и литературы, а также наиболее значительные материалы научных конференций, библиографические обзоры и рецензии.

2. **Автору, желающему опубликовать статью в журнале** необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 408) и по e-mail **vest_phil@enu.kz**. При этом должно быть строго выдержано соответствие между **Word**-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: Казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. **Объем статьи** не должен превышать 16 страниц (от 8 страниц).

5. **Схема построения статьи** (страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: тип – Times New Roman, размер (кегель) - 14):

ГРНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов)- выравнивание по центру, курсив

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках курсив

Название статьи – выравнивание по центру полужирным шрифтом

Аннотация (100-200 слов; не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку задачи, цели, историю, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы

В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1, 153 с.], вторая - [2, 185 с.] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 с.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Реквизиты:

РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»
КБЕ 16
БИН 010140003594
БИК TSES KZ KA
Счет в кодировке IBAN –
KZ 91998 ВТВ 0000003104
«за публикацию ФИО»

Рәсімдеу үлгісі / Образец оформления статьи / Template

XFTAP 17.09.91; 17.07.31

А.Ж. Шәріп

*Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
(E-mail: amantay_sh@hotmail.com)*

Хүсейін Жавид және XX ғасыр басындағы қазақ поэзиясы: рухани ізденістер мен көркемдік ерекшеліктер

Андатпа. XX ғасыр басында түркі халықтарының рухани өміріне белсене атсалысқан алдыңғы қатарлы қаламгерлер шоғыры кейінгі ұрпаққа бай әдеби мұра қалдырды. Солардың бірі – «Шығыстың Шекспірі» атанған эзербайжан ақыны, драматургы Хүсейін Жавид. Өкінішке қарай, оның шығармалары қазақ оқырманына бейтаныс болып келеді. Мұның негізгі себебі – өзара аударма тәжірибесінің жүйелі түрде жолға қойылмағандығы және қазақ-эзербайжан әдеби байланыстарын ғылыми тұрғыдан зерттеудің осы уақытқа дейін жеткілікті дәрежеде қолға алынбағандығы. Сондықтан бұл бағытта әдебиеттанушылардың алдында тың мақсаттар пен міндеттер тұр. Негізінен Низами Гәнжәуи, Абай Құнанбаев, Мырза-Фәтәли Ахундзадә секілді классиктері шығармаларынан ғана азды-көпті хабардар екі халықтың арғы-бергі әдебиетіндегі құбылыстарды ең алдымен салыстырмалы-тарихи әдіс тұрғысынан таразылау қажет. Бұл мақалада Хүсейін Жавидтің өлеңдеріндегі романтизм оның өзімен замандас қазақ ақындарының (М.Жұмабаев, М.Дулатов, С.Торайғыров, Б.Күлеев) поэзиясындағы ұқсас сарындармен ұштастыра қарастырылып, екі ел әдебиеті дамуының сол кезеңіндегі идеялық-көркемдік ізденістер көп ретте ортақ мәдени-рухани арнадан бастау алғандығы нақты мысалдармен дәлелденеді.

Түйін сөздер: ұлттық поэзия, әдеби байланыстар, романтизм, Батыс-Шығыс, адамгершілік мұраттар, түрікшілдік сарындары.

Мақала мәтінде төмендегі бөлімдер қамтылуы қажет:

- кіріспесі,
- мақаланың мақсаты мен міндеті,
- қарастырылып отырған сұрақтың зерттеу әдістері,
- нәтижелер мен талқылаулары,
- қорытынды, шешімі.

Әдебиет тізімі

- 1 Жұмабаев М. Шығармалары: Өлеңдер, поэмалар. / М. Жұмабаев – Алматы: Жазушы, 1989. – 448 б.
- 2 Күлеев Б. Айтшы, ақ қайың. / Б. Күлеев – Алматы: Жазушы, 1969. – 324 б.
- 3 Мамедова С. Г. Джавид и романтическая свобода // Актуальные вопросы теории и практики филологических исследований. Матер. межд. науч.-прак. конф., 25-26 марта 2011 г. / С.Г. Мамедова // – Пенза-Москва-Решт: Научно-издательский центр «Социосфера», 2011. – С. 348-352.
- 4 Джафаров М. Гусейн Джавид. / М. Джафаров – Баку: Элм, 1982. – 194 с.
- 5 Торайғыров С. Екі томдық шығармалар жинағы. – Т.І. / С. Торайғыров – Алматы: Ғылым, 1993. – 280 б.
- 6 Mərdanova S.M. Hüseyn Cavidin «Azər» poemasında lirik ricətlər // Bakı universitetinin xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. / S.M. Mərdanova // – 2010. №3. – P. 49.
- 7 Мұқанов С. XX ғасырдағы қазақ әдебиеті. 1-бөлім (Ұлтшылдық, байшылдық дәуірі) // Классикалық зерттеулер: Көп томдық. Т. 7. / С. Мұқанов // – Алматы: Әдебиет әлемі, 2012. – 420 б.
- 8 Akimova E. Hüseyn Cavid lirikasında dekadans // 525-ci qəzet. - 2013. -13 aprel. № 64. - P. 24.
- 9 Дулатұлы М. Бес томдық шығармалар жинағы. Т.І. / М. Дулатов – Алматы: Мектеп, 2002. – 368 б.
- 10 Пашазаде И. Поэтические особенности русских переводов произведений Гусейн Джавида.

/ И. Пашазаде – Баку: Огуз Ели, 2013.- с. 192.

А.Ж. Шарип

Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

Гусейн Джавид и казахская поэзия начала XX века: духовные искания и художественные особенности

Аннотация. Великолепная плеяда деятелей пера, принимавших активное участие в духовной жизни тюркских народов начала XX века, оставила будущим поколениям богатое литературное наследие. Одним из них является азербайджанский поэт и драматург Гусейн Джавид, прославившийся как «Восточный Шекспир». К сожалению, его произведения до сих пор неведомы казахскому читателю. Главная причина этого заключается в отсутствии постоянного взаимного сотрудничества в сфере художественного перевода и недостатке по сей день научных исследований о казахско-азербайджанских литературных связях. Поэтому в этом направлении перед литературоведами ставятся новые цели и задачи. Художественные явления, имевшие место в разные периоды развития литературы обоих народов, которые главным образом более или менее знакомы с произведениями классиков Низами Гянджеви, Абая Кунанбаева, Мирза-Фатали Ахундзаде, в первую очередь следует рассматривать с точки зрения сравнительно-исторического метода. В этой статье романтизм в стихах Гусейна Джавида анализируется в сочетании со схожими мотивами в поэзии его современников – казахских поэтов М.Жумабаева, М.Дулатова, С.Торайгырова, Б.Кулеева и на конкретных примерах раскрываются во многом превалирующие общие культурно-духовные источники в их идейно-художественных исканиях.

Ключевые слова: национальная поэзия, литературные связи, романтизм, Запад-Восток, гуманистические идеалы, тюркские мотивы.

A.Zh. Sharip

L.N. Gumilev Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Hussain Jawid and Kazakh poetry of early 20th century: spiritual quest and artistic features

Abstract. At the beginning of the twentieth century a number of leading writers, actively participating in the spiritual life of the Turkic peoples, left rich literary heritage in subsequent generations. One of them is Hussain Jawid, the Azerbaijan poet and playwright, the “East Shakespeare”. Unfortunately, his works are unfamiliar to the Kazakh reader. The main reason for this is the systematic mismatch of interpreting practices and the lack of scientific research on the Kazakh-Azerbaijan literary relations. That’s why literary critics have a lot of new goals and objectives. The phenomena in the literature of the two peoples, mainly known only by classics such as Nizami Ganzhavi, Abai Kunanbayev, Myrza-Fatali Akhundzade, should be firstly compared to the comparative-historical method. In this article, romanticism in the poems of Hussain Jawid, in conjunction with contemporary Kazakh poets (M. Zhumabayev, M. Dulatov, S.Toraigyrov, B.Kuleev), is ideologically-artistic in that period of the development of the literature of both countries, from the canal is proved by concrete examples.

Keywords: national poetry, literary relations, romanticism, West-East, moral ideals, Turkic motifs.

References

1 Zhumabaev M. Shygarmalary: Olender, poehmalar, kara sozder [Works: poems, poetries, proses] (Zhazushy, Almaty, 1989. 448 p.). [in Kazakh]

- 2 Kuleev B. Ajtshy, ak kajyn [Say, white birch] (Zhazushy, Almaty, 1969. 324 p.). [in Kazakh]
- 3 Mamedova S. G.Zhavid i romanticheskaya svoboda [Jawid and romantic freedom]. Aktual'nye voprosy teorii i praktiki filologicheskikh issledovaniy. Mater. mezhdunar. nauch.-prak. konf., 25-26 marta 2011 g. [International scientific and practical conference on topical issues of theory and practice of philological research]. Penza – Moskow – Resht, 2011. – pp.348-352. [in Russian]
- 4 Dzhafarov M. Gusejn Dzhavid [Hussain Jawid] (Elm, Baku, 1982. 194 p.). [in Russian]
- 5 Torajgyrov S. Eki tomdyk shygarmalar zhinagy. T.1 [The collection of works in two volumes. T.1.] (Gylm, Almaty, 1993. 280 p.). [in Kazakh]
- 6 Mardanova S. Khusejn Dzhavidyn «Azer» poehmasynda lirik ridzhatlar [Lyric motives in the poem «Azer» Hussain Jawid], Baky universitesinin khabarlary. Khumanitar ehlmalar seriyasy [Bulletin of Baku University. Series of Humanities], 3, - p. 43-49 (2010). [in Azerbaijan]
- 7 Mukanov S. XX gasyrdagy kazakh adebieti.1-bolim (Ultshyldyk, bajshyldyk dauiri) [Kazakh literature in the beginning of the 20th century. Part 1 (Nationalism, Bourgeoisie)], Klassikalyk zertteuler: Kop tomdyk. - T.7 [Classic research: multi-volume] (Adabiet alemi, Almaty, 2002).
- 8 Akimova E. Khusejn Dzhavid lirikasynda dekadans [Decadence in the lyrics of Hussain Jawid]. 525-dzhi gazet. - 2013. - 13 aprel. №64. S.24.
- 9 Dulatuly M. Bes tomdyk shygarmalar zhinagy. - T.1. [The collection of works in five volumes. Volume 1]. (Mektep, Almaty, 2002). [in Kazakh]
- 10 Pashazade I. Poeticheskie osobennosti russkikh perevodov proizvedenij Gusejn Dzhavida [Poetic features of Russian translations of Hussain Jawid's works] (Oguz Eli, Baku, 2011) [in Russian]

Автор туралы мәлімет:

Амантай Шәріп - филология ғылымдарының докторы, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. Астана, Қазақстан.

Amantai Sharip - Doctor of Philology, professor L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

Редактор: Дихан Қамзабекұлы
Шығарушы редактор: І.Р. Құрманғалиев
Дизайн: Ілияс Рысбекұлы

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Филология сериясы.
-2018. - 2 (123). - Астана: ЕҰУ. 197-б.
Шартты б.т. - 23.0 Таралымы - 35 дана

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Астана қ., Қ.Сәтпаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31-413)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды